

Lise Öğrencilerinde Boş Zaman Can Sıkıntısının Sosyal Medya Bağımlılığı Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi

Serap DUYGUN^a, Veysel TURKAK^b, Esra CÖHCE^c, Rukiye ÇINAR BALCI^d

^a Karamanoğlu Mehmetbey University, Karaman, Türkiye - serap.duygun2769@gmail.com - ORCID No: 0000-0003-2669-9596

^b Karamanoğlu Mehmetbey University, Karaman, Türkiye - weyseell@outlook.com - ORCID No: 0000-0003-2508-5285

^c Karamanoğlu Mehmetbey University, Karaman, Türkiye - esracohce@yahoo.com - ORCID No: 0000-0002-0659-6779

^d Karamanoğlu Mehmetbey University, Karaman, Türkiye - rukiyecinar70@gmail.com - ORCID No: 0000-0002-2568-482X

Öz

Bu çalışmanın amacı lise öğrencilerinde boş zaman can sıkıntısı duygu durumunun sosyal medya bağımlılığı üzerindeki etkilerinin incelenmesine yöneliktir. Örneklem grubu uygun örnekleme metodu kullanılarak Karaman ilinin Ermenek ilçesinde bulunan liselerden gönüllük esaslı belirlenmiştir. Çalışmada 167 kadın ve 163 erkek toplamda 330 lise öğrencisi yer almıştır. Araştırmada kişisel bilgi formlarına ilave olarak 12 soruluk Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği (BZCSÖ) ve 41 soruluk Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ) ile veriler elde edilmiştir. Katılımcıların; Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ) ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği (BZCSÖ) üzerinden almış oldukları puanların ortalamaları ve verilerin yapısının belirlenmesi amacıyla Kolmogorov-Smirnov Testi ile Shapiro-Wilk Testi yapılmıştır. Parametrik testlerin uygulanabilmeleri için gerekli varsayımlar karşılanmadığından farklılık analizleri için Non-parametrik Testlerden Mann Whitney-U ve Kruskal-Wallis Testlerinin uygulanmaları tercih edilmiştir. Elde edilen verilere göre katılımcıların boş zaman can sıkıntıları ile cinsiyet, öğrenim gördükleri sınıf, aile gelir düzeyleri, kendilerine ayırdıkları boş zaman süreleri, günde kaç saat sosyal medya kullanıyor oldukları durumlarına göre bazı alt boyutlarda anlamlı farklılıklar görülmüştür. Sosyal medya bağımlılığı ile aile gelir düzeyi, anne ve babanın birliktelik durumları, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi, katılımcıların kendilerine ayırdıkları boş zaman süreleri, katılımcıların günde kaç saat sosyal medya kullanıyor oldukları, sosyal medya uygulamalarından hangilerini kullanıyor oldukları ile bazı alt boyutlar arasında anlamlı farklılıklar görülmüştür. Ayrıca sosyal medya bağımlılığı ile boş zaman can sıkıntısı arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Lise Öğrencileri, Boş Zaman Can Sıkıntısı, Sosyal Medya Bağımlılığı

Investigation of the Effects of Leisure Boredom on Social Media Addiction in High School Students

Abstract

The purpose of this study is to examine the effects of leisure boredom mood on social media addiction in high school students. The sample group was determined on a voluntary basis from high schools in Ermenek district of Karaman province using the convenient sampling method. A total of 330 high school students, 167 women and 163 men, took part in the study. In addition to the personal information forms, the data were obtained with the Leisure Time Boredom Scale (BZCSÖ) with 12 questions and the Social Media Addiction Scale (SMDS) with 41 questions. Participants; The Kolmogorov-Smirnov Test and the Shapiro-Wilk Test were used to determine the average of the scores they received on the Social Media Addiction Scale (SMDS) and Leisure Boredom Scale (BZCSÖ) and to determine the structure of the data. Since the necessary assumptions for the application of parametric tests were not met, Mann Whitney-U and Kruskal-Wallis Tests, which are non-parametric tests, were preferred for difference analysis. According to the data obtained, there were significant differences in some sub-dimensions according to the participants' leisure boredom and gender, the class they study, their family income level, the free time they allocate for themselves, and the number of hours they use social media a day. Social media addiction and family income level, mother and father's relationship status, mother's education level, father's education level, the spare time of the participants, how many hours a day the participants use social media, which social media applications they use and some sub-dimensions significant differences were observed. In addition, it has been revealed that there is a moderately positive relationship between social media addiction and leisure time boredom.

Key Words: High School Students, Leisure Time Boredom, Social Media Addiction

Received : 2022-06-29

Accepted : 2022-08-23

Published : 2022-10-27

Cite as : Duygun, S., Turkak, V., Cöhce, E., Balci, R.Ç. (2022). Lise Öğrencilerinde Boş Zaman Can Sıkıntısının Sosyal Medya Bağımlılığı Üzerindeki Etkilerinin İncelenmesi. *Anatolia Social Research Journal*, 1(1), 106-119

EXTENDED ABSTRACT

Purpose

The purpose of this study is to examine the effects of leisure boredom mood on social media addiction in high school students.

Design / Methodology / Approach

In the research, Social Media Addiction questionnaire and Leisure Time Boredom questionnaire were applied to high school students, the obtained data were correlated with each other and the results were compared with the studies in the field. The sample group was determined on a voluntary basis by using non-random sampling method from 7 high schools in Ermenek district of Karaman province. A total of 330 high school students, 167 women and 163 men, took part in the study. In addition to the personal information forms in the research; Leisure Boredom Scale (PSRS) and Social Media Addiction Scale (SMDS) were used. The Leisure Boredom Scale, adapted into Turkish by Soylu and Siyez (2014), is a 12-item Likert-type questionnaire with 2 sub-dimensions (competence, motivation) (1 Point - Strongly Disagree, 2 Points - Disagree, 3 Points - Undecided, 4 Points - Agree, 5 Points - Strongly Agree). The Social Media Addiction Scale, developed by Tutgun and Ünal (2015), is a questionnaire consisting of 41 questions with 4 sub-dimensions (emotional state, occupation, repetition, conflict). It is a 5-point Likert-type questionnaire and its scoring is (1 Point - Never, 2 Points - Rarely, 3 Points - Sometimes, 4 Points - Often, 5 Points - Always). The Kolmogorov-Smirnov Test and the Shapiro-Wilk Test were used to determine the average of the scores they received and the structure of the data. It was preferred that the Mann Whitney-U and Kruskal-Wallis Tests, which are non-parametric tests, can be applied in order to be able to apply the parametric tests for the ones that are necessary.

Findings

A significant difference was found between the gender of the participants and the "Motivation" sub-dimension of the Leisure Boredom Scale. It was determined that the scores of women were significantly higher than the scores of men. It was determined that there was a significant difference between the income levels of the participants' families and the "conflict" and "busyness" sub-dimensions of the Social Media Addiction scale. A significant difference was found between the parents' relationship status of the participants and the "repetition" sub-dimension of the Social Media Addiction scale. It was concluded that the scores of the participants whose families were together were significantly lower than the scores of the participants whose parents were not together. It was determined that there was a significant difference between the maternal education levels of the participants and the "emotional state" sub-dimension of the Social Media Addiction scale. It was observed that there was a significant difference between father's education levels and the "emotional state" sub-dimension of the Social Media Addiction Scale. It was observed that there was a significant difference between the leisure time that the participants spared for themselves and the "busyness" sub-dimension of the Social Media Addiction scale and There was also a significant difference with the "competence" sub-dimension of the Leisure Boredom Scale. It was determined that there was no significant difference between the number of years the participants had been using social media, the Social Media Addiction sub-dimensions and the Leisure Boredom Scale sub-dimensions. It was found that there was a significant difference in how many hours a day the participants used social media in all other sub-dimensions, except for the "motivation" sub-dimension of the Leisure Boredom Scale. It was determined that there was a significant difference between which social media applications the participants were using and the "emotional state" and "conflict" sub-dimensions of the Social Media Addiction scale.

Practical Implications

The individual's inability to use her spare time in an efficient, effective and enjoyable way draws her directly into today's technology. Especially recently, it has been observed in some studies that this situation is frequently encountered in high school students who are in adolescence. When this cycle grows and takes place

in a person's life, we see that the individual unfortunately becomes dependent on social media, applications, phone, computer, internet and even the screen today. This system, which is attracting more and more people every day, increases its appeal especially as it develops and appeals to larger audiences. In many studies on this subject, unfortunately, many addicted individuals are encountered all over the world. For this reason, especially adolescent individuals should spend their free time with productive, effective, useful and even fun activities so that any addiction situation can be prevented at an early age. Based on the results obtained in the research, it was concluded that high school students should definitely use their spare time at school and after school effectively and efficiently. After this study, a benefit study can be done again with the pre-thesis and post-thesis questionnaires for the same sample group. These data obtained from the students are accepted as preliminary findings, and they are provided to use their time effectively and efficiently by working with authorized persons in their spare time at school. After a certain period of time, the same questionnaires are filled in and the results can be evaluated and compared as the final finding. Depending on the results, activities can be carried out by recreationists for the effective use of students' spare time, especially at school, and there may even be 1 recreational educator, such as a guidance counselor, in each high school. Leisure lessons such as physical education, music, painting lessons can also be added to the curriculum. In this way, this age group, which is in full adolescence and is affected by every moment and event, can be guided to a large extent and students can be raised as beautiful individuals in every sense.

Originality / Value

According to the results of the Spearman correlation test, which was conducted to determine the relationship between the scores of the participants from the Social Media Addiction Scale and the scores they received from the Leisure Boredom Scale, It can be stated that there is a moderate and positive linear relationship between the two variables

1. GİRİŞ

Her saniye gelişmekte olan teknoloji insanlar için gün geçtikçe erişilmesi kolay ve neredeyse bir ihtiyaç haline gelmeye başlamıştır. Yaşamımız da teknolojinin olumlu yönlerini göz ardı etmek mümkün değildir. Sağlıktan eğitime yaşamın her anında internetten oldukça fazla faydalanılmaktadır (Er ve ark., 2020). Kolay erişilebilirlik, hızlı bilgi akışı sağlama ve bunun gibi birçok zaman tasarrufu sağlayan özelliği ile teknoloji, yenedünyada insanlar için çok büyük bir erişim ve iletişim aracı olarak kullanılmaktadır (Çiftçi, 2018). Bunun yanı sıra özellikle yeni kuşaklar sosyalleşmek, arkadaş edinmek gibi faaliyetlerini de yine teknolojiye bağlı sosyal medya araçlarından yapmaktadırlar. Tüm dünyada ve ülkemizde de sosyal medya kullanımı sürekli olarak artış göstermektedir (Mangır, 2021). Sürekli değişen ve gelişen teknoloji insanlar da bağımlılık seviyelerini ortaya çıkarmıştır. Bağımlılık bir bireye, düşünceye veya materyale inanmak, ona bağlanmak ve kontrol altına almamak şeklinde tanımlanır (Murathan ve ark., 2019). Özellikle son yıllarda pandemi süreci ile beraber sosyal medya uygulamaları herkes tarafından çokça kullanılmaya başlamıştır.

Günümüzde teknoloji ile birlikte bireylerin boş zamanlarını değerlendirme faaliyetlerinde de farklılıklar görülmeye başlamıştır. Önceleri aile fertlerinin birlikte geçirdikleri zamanlar son yıllarda internetin herkes tarafından kullanılmaya başlanmasıyla ne yazık ki azalmalar göstermiştir. Özellikle 7'den 70'e herkesin cebine girmiş olan mobil cihazlar ile etkileşimler sosyal medya uygulamalarıyla sürekli olarak artmaktadır ve buna bağlı olarak bireylerin boş zamanlarını değerlendirme alanları da gün geçtikçe internet ve sosyal medya ağlarına doğru evrilmektedir (Demirel, 2017). Pandemi dönemi beraberinde bireylerin boş zaman sürelerini arttırmış ve buna bağlı olarak boş zaman can sıkıntısı kavramının yaygınlaşmasına neden olmuştur.

Boş zaman kavramının ortaya çıkışı ilk olarak M.Ö 4000'ler de Antik Roma İmparatorluğu'nda fizyolojik ve psikolojik iyi olma haline bağlı olarak ortaya çıkmıştır (Torkildsen, 1992). Günümüzde boş zaman, bireylerin zorunlu ihtiyaçlarını gerçekleştirdiği zamanların dışında kalan ve tamamen bireyin özgür iradesiyle değerlendirdiği bir zaman dilimi olarak karşımıza çıkmaktadır. İş hayatının yoğun temposundan

sıyrılma ve zamanını verimli değerlendirme anlamına da gelmektedir (Aytaç, 2002). Bireyin boş zaman davranışını geliştirecek ve yönlendirecek ilk temeller aile içinde atılır (Murathan ve ark., 2019). “Leisure Time” olarak da karşımıza çıkan boş zaman kavramı kelime anlamı olarak bağımsız olmak, özgür olmak da demektir (Kılbaş, 2001). Hayat şartlarının tüm zorluklarına rağmen boş zaman bireylerin zorluklardan uzak kaldığı bir zaman dilimi olarak karşımıza çıkmaktadır (Kılıçman, 2020). Boş zaman kavramı ülkelerin gelişmişlik seviyelerine göre, ülkelerce her geçen gün daha çok tanınmaktadır (Er ve ark., 2020). Boş zaman can sıkıntısı kavramı bireylerin iş ve fizyolojik ihtiyaçlarını karşıladıkları zamanın dışında kalan boş zamanlarını kendileri için etkili ve verimli değerlendiremedikleri zamanlarda ortaya çıkmıştır. Bireyin boş zamanını kendisi için hem psikolojik hem fizyolojik anlamda tatmin olarak geçirmiş olması gerekmektedir ki beraberinde can sıkıntısı durumu ortaya çıkmasın. Kişinin boş zamanını etkili ve verimli geçirmiyor olması ile karşılaşılan boş zaman can sıkıntısı durumu günümüzde sosyal medya bağımlılığı, internet bağımlılığı ve akıllı telefon bağımlılığı gibi birçok yeni kavramları ortaya çıkarmıştır (Park ve Lee, 2012). Ne yazık ki bağımlılık seviyesine ulaşmak kişiler için olumsuz bir eylemdir. Sosyal medyadan uzak kalamama, telefonu evde unuttuğunda hemen geri dönme isteğinin oluşması ve her saniye kim ne yapmış diye merak içerisinde sosyal medya uygulamalarına girmek istemek beraberinde bağımlılığı getirmiş demektir (Işık ve Topbaş, 2015). Bireylerde karşımıza çıkan bu bağımlılıklar ilk zamanlarda kişinin kendisine her ne kadar normal olarak görünse de bir süreden sonra bu bağımlılıklar sebebi ile hayatlarında büyük değişimler olduğunu gözlemleyeceklerdir.

Boş zamanlarında direkt olarak internete girmek, sosyal medyada zaman geçirmek bir süreden sonra kişinin fiziksel hareket ihtiyaçlarını da gidermemesi ile sonuçlanacaktır ve bu sebeple de sağlığında bozulmalar meydana gelecektir (Kızar ve Genç, 2019). Tıp dünyasında “sosyal medya bağımlılığı” bir hastalık olarak karşımıza çıkmaktadır (Young, 1996). Kişinin boş zamanlarını eğlenceli, kendisi için doğru ve verimli aktivitelerle geçiriyor olması sosyal medyaya girme isteğini azaltabilir. Bu sebeple kişinin sıkılma anında doğru aktiviteler de bulunuyor olması bağımlılıkların oluşmasının önüne geçebilir.

Kişinin gelecekteki hedeflerine ulaşmak için bireysel olarak yaptığı tüm planlar ve bu planlara bağlı olarak gerçekleştirdiği hayat yönetimleri öz düzenleme kavramını ortaya çıkarmaktadır. Öz düzenleme becerisi gelişmemiş olan bireylerin boş zaman can sıkıntısı anlarında herhangi bir şeye bağımlı olma olasılıklarının becerisi gelişmiş olan bireylere oranla daha fazla olduğu görülmüştür. Bu sebeple öz düzenleme becerisini hayatına entegre edebilmiş kişilerin sosyal medya bağımlısı olma ihtimali diğer bireylere göre daha azdır (Selçuk, 2019).

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Betimsel tarama modellenli bir çalışma niteliğinde olan çalışmada örnekleme yöntemi olarak seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi belirlenmiştir. Bu çalışmada çalışma grubunun seçiminde seçkisiz olmayan, uygun örnekleme yöntemi benimsenmiştir (Büyüköztürk ve ark., 2008).

2.2. Evren Ve Örneklem

Uygun örneklem yöntemi ile seçilmiş örnek grubu 167 kadın, 163 erkek toplam 330 lise öğrencisi oluşturmaktadır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Kişisel bilgi formlarına ilave olarak; Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği (BZCSÖ) ve Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ) kullanılmıştır. Soylu ve Siyez (2014) tarafından Türkçeye uyarlanmış Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği 2 alt boyutlu (yetkinlik, motivasyon) 12 soruluk 5’li Likert tipli bir ankettir (1 Puan-

Kesinlikle Katılmıyorum, 2 Puan-Katılmıyorum, 3 Puan-Kararsızım, 4 Puan-Katılıyorum, 5 Puan-Kesinlikle Katılıyorum). Tutgun-Ünal (2015) tarafından geliştirilen Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği 4 alt boyutlu (duygu durum, meşguliyet, tekrarlama, çatışma) 41 sorudan oluşan bir ankettir. 5'li Likert tipli bir anket olup puanlaması (1 Puan- Hiçbir Zaman, 2 Puan-Nadiren, 3 Puan-Bazen, 4 Puan-Sık Sık, 5 Puan-Her Zaman) şeklindedir.

2.4. Verilerin Toplanması Ve Analizi

Çalışmada elde edilen verilerin analizinde katılımcıların demografik dağılımlarını belirlemek için yüzde ve frekans yöntemleri kullanılmıştır. Anlamlılık değerleri kapsamında Kolmogorov-Smirnov Testi ile Shapiro-Wilk testlerine başvurulmuştur. Parametrik testlerin uygulanabilmeleri için gerekli varsayımlar karşılanmadığından farklılık analizleri için Non-parametrik Testlerden Mann Whitney-U ve Kruskal-Wallis Testlerinin uygulanmaları tercih edilmiştir.

3. BULGULAR

Tablo 1. Yüzde ve frekans dağılımları

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	167	50,6
	Erkek	163	49,4
	Toplam	330	100,0
Kaçınıcı sınıf	9. sınıf	152	46,1
	10. sınıf	151	45,8
	11. sınıf	27	8,2
	Toplam	330	100,0
Aile gelir durumu	Düşük	80	24,2
	Orta	230	69,7
	Yüksek	20	6,1
	Toplam	330	100,0
Anne eğitim düzeyi	İlkokul	138	41,8
	Ortaokul	121	36,7
	Lise	52	15,8
	Lisans ve üzeri	19	5,8
	Toplam	330	100,0
Baba eğitim düzeyi	İlkokul	114	34,5
	Ortaokul	121	36,7
	Lise	69	20,9
	Lisans ve üzeri	26	7,9
	Toplam	330	100,0
Anne baba birlikte mi	Evet	265	77,6
	Hayır	65	19,7
	Toplam	330	100,0
Bir gün içerisinde kendinize ayırdığınız boş zaman süresi	Hiç	48	14,5
	1-3 saat	164	49,7
	3-5 saat	81	24,5
	5 saat ve üzeri	37	11,2
	Toplam	330	100,0
Sosyal medya uygulamalarından hangilerini kullanıyorsunuz	Facebook	33	10,0
	Twitter	46	13,9
	Instagram	144	43,6
	Tiktok	9	2,7
	Hepsi	98	29,7
	Toplam	330	100,0
Kaç yıldır sosyal medya kullanıyorsunuz	1 yıldan az	75	22,7
	2-3 yıl	160	48,5
	4-6 yıl	64	19,4
	7 yıldan fazla	31	9,4
	Toplam	330	100,0

Sosyal medyaya günlük ne kadar süre ayırıyorsunuz	1saatten az	88	26,7
	2-3 saat	170	51,5
	4-6 saat	49	14,8
	7 saatten fazla	23	7,0
	Toplam	330	100,0

Tablo 2. Ölçek Puanlarının Dağılımları

Ölçek/Alt Boyut	Madde Sayısı	N	Ort.	Ss	P
Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği	41	330	2,5054	,814	,001
SMBÖ1 (Meşguliyet)	12	330	2,6747	,896	,000
SMBÖ2 (Duygu durum)	5	330	2,6067	,939	,000
SMBÖ3 (Tekrarlama)	5	330	2,3903	1,047	,000
SMBÖ4 (Çatışma)	19	330	2,3800	,844	,000
Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği	12	330	3,0648	,607	,000
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	6	330	3,0141	,766	,032
BZCSÖ2 (Motivasyon)	6	330	3,1162	,725	,001

Katılımcıların; Sosyal Medya Bağımlılığı Ölçeği (SMBÖ) ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği (BZCS) üzerinden almış oldukları puanların ortalamaları ve verilerin yapısının belirlenmesi amacıyla yapılan Kolmogorov-Smirnov Testi ile Shapiro-Wilk testi anlamlılık değerleri Tablo 2 kapsamında sunulmuştur. Anlamlılık değerleri (p) verilerin parametrik olmayan (NonParametric) bir yapıda olduğunu göstermektedir. İki bağımsız grup arasındaki farkın incelenmesinde, her iki grup kapsamındaki verilerin normal dağılım göstermeleri yanı sıra grup varyanslarının eşit olması şartı aranmaktadır (Lorcu, 2015). Üç ya da daha fazla bağımsız grup arasındaki farklılığın araştırılmasında örneklemin seçildiği ana kütlelerin normal dağılım göstermesi ve varyanslarının eşit olması gözetilmektedir (Alpar, 2014; Lorcu, 2015). Bu varsayımların karşılanmadığı veri setlerinde, üçten fazla bağımsız grup arasındaki farklılığın incelenmesi için parametrik olmayan testlerden Kruskal-Wallis Testi ile iki bağımsız grup arasındaki farklılığın incelenmesi için Mann Whitney-U Testi önerilmektedir (Baştürk, 2011; Orhunbilge, 2000; Alpar, 2014; Lorcu, 2015). Parametrik testlerin uygulanabilmeleri için gerekli varsayımlar karşılanmadığından farklılık analizleri için Non-parametrik Testlerden Mann Whitney-U ve Kruskal-Wallis Testlerinin uygulanmaları tercih edilmiştir.

Tablo 3. Cinsiyet Değişkenine Göre Katılımcıların Sosyal Medya Bağımlılığı ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Puanlarının Farklılıklarına İlişkin Mann Whitney-U Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	Sıra Ort.	U	p
SMBÖ1 (Meşguliyet)	Kadın	167	170,98	12.695,500	,291
	Erkek	163	159,89		
SMBÖ2 (Duygu durum)	Kadın	167	166,26	13.484	,884
	Erkek	163	164,72		
SMBÖ3 (Tekrarlama)	Kadın	167	164,33	13.806	,821
	Erkek	163	166,70		
SMBÖ4 (Çatışma)	Kadın	167	162,08	14.182	,509
	Erkek	163	169,01		
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	Kadın	167	168,12	13.172,500	,612
	Erkek	163	162,81		
BZCSÖ2 (Motivasyon)	Kadın	167	180,21	11.154,500	,004
	Erkek	163	150,43		

Tablo 3'te Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; katılımcıların cinsiyetleri ile Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeğinin tüm alt boyutları (meşguliyet, duygu durum, tekrarlama, çatışma) arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği alt boyutlarından "Yetkinlik" alt boyutunda farklılık olmadığı belirlenmişken ($p>0,05$), "Motivasyon" alt boyutunda anlamlı farklılık saptanmış

olup kadınların puanlarının (Sıralar ort.=180,21), erkeklerin puanlarından (Sıralar ort.=150,43) anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir (U=11.154,500 , p=,004).

Tablo 4. Öğrenim Gördükleri Sınıf Değişkenine Göre Katılımcıların Sosyal Medya Bağımlılığı ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Puanlarına İlişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	H	p
SMBÖ1 (Meşguliyet)	9.sınıf	152	2,068	,356
	10.sınıf	151		
	11.sınıf	27		
SMBÖ2 (Duygu durum)	9.sınıf	152	4,240	,120
	10.sınıf	151		
	11.sınıf	27		
SMBÖ1 (Tekrarlama)	9.sınıf	152	1,506	,471
	10.sınıf	151		
	11.sınıf	27		
SMBÖ1 (Çatışma)	9.sınıf	152	4,095	,129
	10.sınıf	151		
	11.sınıf	27		
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	9.sınıf	152	3,294	,193
	10.sınıf	151		
	11.sınıf	27		
BZCSÖ1 (Motivasyon)	9.sınıf	152	7,744	,021
	10.sınıf	151		
	11.sınıf	27		

Tablo 4’te Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların öğrenimlerine devam ettikleri sınıf düzeyleri ile Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeğinin tüm alt boyutları (meşguliyet, duygu durum, tekrarlar, çatışma) arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir (p>0.05). Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği alt boyutlarından “Yetkinlik” alt boyutunda farklılık olmadığı belirlenmiştir (p>0,05). Katılımcıların devam ettikleri sınıflara göre “Motivasyon” alt boyutunda aldıkları puanlara göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir (H(2)=7,744;p=,021). Kadınların puanlarının (Sıralar ort=180,21), erkeklerin puanlarından (Sıralar ort=150,43) anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir (U=11.154,500;p=,004).

Tablo 5. Katılımcıların Aile Gelir Durumları Değişkenine göre Sosyal Medya Bağımlılığı ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Puanlarına ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	H	p
SMBÖ1 (Meşguliyet)	Düşük	80	8,945	,011
	Orta	230		
	Yüksek	20		
SMBÖ2 (Duygudurum)	Düşük	80	,706	,702
	Orta	230		
	Yüksek	20		
SMBÖ1 (Tekrarlama)	Düşük	80	3,154	,207
	Orta	230		
	Yüksek	20		
SMBÖ1 (Çatışma)	Düşük	80	7,468	,024
	Orta	230		
	Yüksek	20		
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	Düşük	80	1,951	,377
	Orta	230		
	Yüksek	20		
BZCSÖ1 (Motivasyon)	Düşük	80	0,53	,974
	Orta	230		
	Yüksek	20		

Tablo 5’te Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların ailelerinin gelir düzeyleri ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği alt boyutları (motivasyon, yetkinlik) ile Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeğinin “duygu durum” ve “tekrarlama” alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeği “çatışma” ve “meşguliyet” alt boyutları ile katılımcıların ailelerinin gelir düzeyleri arasında ise anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($H(2)=7,468, p=,024$).

Tablo 6. Katılımcıların Ebeveynlerinin Birlikte Olma Değişkeni bakımından Sosyal Medya Bağımlılığı ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Puanlarına ilişkin Mann Whitney-U Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	Medyan	Sıra Ort.	U	p
SMBÖ1 (Meşguliyet)	Birlikte	265	2,66	165,85	8.159	,892
	Ayrı	65	2,64	164,06		
SMBÖ2 (Duygudurum)	Birlikte	265	2,60	161,80	9.584	,154
	Ayrı	65	2,80	180,60		
SMBÖ3 (Tekrarlama)	Birlikte	265	2,00	158,02	10.595,500	,004
	Ayrı	65	2,60	196,01		
SMBÖ4 (Çatışma)	Birlikte	265	2,27	160,71	9.882,500	,065
	Ayrı	65	2,55	185,04		
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	Birlikte	265	3,00	162,05	9.526	,184
	Ayrı	65	3,16	179,55		
BZCSÖ2 (Motivasyon)	Birlikte	265	3,16	170,45	8,934,500	,639
	Ayrı	65	3,15	164,28		

Tablo 6 kapsamında sunulmuş olan Mann Whitney-U testi sonuçlarına göre; anne ve babalarının birlikte olmaları ile Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeğinin “meşguliyet”, “duygu durum” ve “çatışma” alt boyutları ve Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeğinin “tekrarlama” alt boyutunda ise anlamlı farklılık saptanmış olup ailesi bir arada olan katılımcıların puanlarının ($Ortc=2,00$), anne ve babaları birlikte olmayan katılımcıların puanlarından ($Ortc=2,60$) anlamlı şekilde daha düşük olduğu belirlenmiştir ($U=9.882,500$, $p=,004$).

Tablo 7. Katılımcıların Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine göre Sosyal Medya Bağımlılığı ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Puanlarına ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Ölçek/Altboyutlar	Değişken	N	Medyan	H	p
SMBÖ1 (Meşguliyet)	İlkokul	138	2,58	1,027	,795
	Ortaokul	121	2,75		
	Lise	52	2,62		
	Lisans ve üzeri	19	2,41		
SMBÖ1 (Duygudurum)	İlkokul	138	2,60	10,215	,017
	Ortaokul	121	2,80		
	Lise	52	2,70		
	Lisans ve üzeri	19	2,20		
SMBÖ1 (Tekrarlama)	İlkokul	138	2,20	3,738	,291
	Ortaokul	121	2,20		
	Lise	52	2,20		
	Lisans ve üzeri	19	2,00		
SMBÖ1 (Çatışma)	İlkokul	138	2,22	5,402	,145
	Ortaokul	121	2,50		
	Lise	52	2,63		
	Lisans ve üzeri	19	2,33		
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	İlkokul	138	3,00	1,019	,777
	Ortaokul	121	3,00		
	Lise	52	3,00		
	Lisans ve üzeri	19	3,00		
BZCSÖ1 (Motivasyon)	İlkokul	138	3,16	1,516	,678
	Ortaokul	121	3,00		
	Lise	52	3,16		

Lisans ve üzeri	19	3,00
-----------------	----	------

Tablo 7’de Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların anne eğitim düzeyleri ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği alt boyutları (motivasyon, yetkinlik) ile Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeğinin “meşguliyet”, “çatışma” ve “tekrarlama” alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeği “duygu durum” alt boyutu ile katılımcıların anne eğitim düzeyleri arasında ise anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($H(3)=10,215;p=,017$).

Tablo 8. Katılımcıların Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine göre Sosyal Medya Bağımlılığı ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Puanlarına ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Ölçek/Altboyutlar	Değişken	N	Ortc.	H	p
SMBÖ1 (Meşguliyet)	İlkokul	114	2,75	1,633	,652
	Ortaokul	121	2,50		
	Lise	69	2,66		
	Lisans ve üzeri	26	2,29		
SMBÖ1 (Duygudurum)	İlkokul	114	2,60	8,472	,037
	Ortaokul	121	2,80		
	Lise	69	2,60		
	Lisans ve üzeri	26	1,80		
SMBÖ1 (Tekrarlama)	İlkokul	114	2,00	6,654	,084
	Ortaokul	121	2,40		
	Lise	69	2,20		
	Lisans ve üzeri	26	2,00		
SMBÖ1 (Çatışma)	İlkokul	114	2,27	7,441	,059
	Ortaokul	121	2,50		
	Lise	69	2,27		
	Lisans ve üzeri	26	1,72		
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	İlkokul	114	3,00	2,572	,462
	Ortaokul	121	3,16		
	Lise	69	3,00		
	Lisans ve üzeri	26	3,00		
BZCSÖ1 (Motivasyon)	İlkokul	114	3,16	2,783	,426
	Ortaokul	121	3,00		
	Lise	69	3,16		
	Lisans ve üzeri	26	3,00		

Tablo 8’de Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların baba eğitim düzeyleri ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği alt boyutları (motivasyon, yetkinlik) ile Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeğinin “meşguliyet”, “çatışma” ve “tekrarlama” alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeği “duygu durum” alt boyutu ile katılımcıların baba eğitim düzeyleri arasında ise anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($H(3)=8,472;p=,037$).

Tablo 9. Katılımcıların Bir Gün İçerisinde Kendilerine Ayırdıkları Boş Zaman ile Sosyal Medya Bağımlılığı ve Boş Zaman Can Sıkıntısı Düzeylerine ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	Medyan	H	P
SMBÖ1 (Meşguliyet)	Hiç	48	2,6667	17,259	,001
	1-3 saat	164	2,4167		
	3-5 saat	81	2,9167		
	5 saat ve üzeri	37	2,8333		
SMBÖ1 (Duygu durum)	Hiç	48	2,8000	2,556	,465
	1-3 saat	164	2,4000		
	3-5 saat	81	2,8000		
	5 saat ve üzeri	37	2,6000		
SMBÖ1 (Tekrarlama)	Hiç	48	2,2000	2,840	,417
	1-3 saat	164	2,0000		
	3-5 saat	81	2,4000		

SMBÖ1 (Çatışma)	5 saat ve üzeri	37	2,4000	6,319	,097
	Hiç	48	2,2222		
	1-3 saat	164	2,2500		
	3-5 saat	81	2,5000		
	5 saat ve üzeri	37	2,5556		
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	Hiç	48	3,1667	10,568	,014
	1-3 saat	164	2,8333		
	3-5 saat	81	3,0000		
	5 saat ve üzeri	37	3,0000		
	Hiç	48	3,0000		
BZCSÖ1 (Motivasyon)	Hiç	48	3,0000	2,805	,423
	1-3 saat	164	3,1667		
	3-5 saat	81	3,1667		
	5 saat ve üzeri	37	3,0000		
	Hiç	48	3,0000		

Tablo 9’da Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların kendilerine ayırdıkları boş zaman düzeyleri ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği alt boyutlarından “motivasyon” ile Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeğinin “duygudurum”, “çatışma” ve “tekrarlama” alt boyutları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Katılımcıların kendilerine ayırdıkları boş zaman süreleri ile Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeği “meşguliyet” alt boyutu arasında ise anlamlı farklılık olduğu ($H(3)=17,259;p=,001$) ve Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği “yetkinlik alt boyutu ile anlamlı bir farklılık olduğu ($H(3)=10,568;p=,014$) belirlenmiştir.

Tablo 10. Katılımcıların Sosyal Medyayı Kaç Yıldır Kullanmakta Olduklarına göre Sosyal Medya Bağımlılığı ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Düzeylerine ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	Medyan	H	p
SMBÖ1 (Meşguliyet)	1 yıldan az	74	2,4167	12,870	,055
	2-3 yıl	160	2,6667		
	4-6 yıl	64	2,9583		
	7 yıl ve üzeri	31	2,6667		
	1 yıldan az	74	2,4000		
SMBÖ1 (Duygu durum)	2-3 yıl	160	2,6000	7,396	,060
	4-6 yıl	64	2,8000		
	7 yıl ve üzeri	31	2,4000		
	1 yıldan az	74	2,0000		
	2-3 yıl	160	2,2000		
SMBÖ1 (Tekrarlama)	4-6 yıl	64	2,4000	6,785	,079
	7 yıl ve üzeri	31	2,0000		
	1 yıldan az	74	2,0556		
	2-3 yıl	160	2,4444		
	4-6 yıl	64	2,5278		
SMBÖ1 (Çatışma)	7 yıl ve üzeri	31	2,2778	7,766	,051
	1 yıldan az	74	3,0000		
	2-3 yıl	160	3,0000		
	4-6 yıl	64	3,1667		
	7 yıl ve üzeri	31	2,8333		
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	1 yıldan az	74	3,0000	3,468	,302
	2-3 yıl	160	3,0000		
	4-6 yıl	64	3,1667		
	7 yıl ve üzeri	31	2,8333		
	1 yıldan az	74	3,0000		
BZCSÖ1 (Motivasyon)	2-3 yıl	160	3,1667	1,917	,590
	4-6 yıl	64	3,1667		
	7 yıl ve üzeri	31	3,0000		
	1 yıldan az	74	3,0000		
	2-3 yıl	160	3,1667		

Tablo 10’da Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların kaç yıldır sosyal medya kullanıyor oldukları ile Sosyal Medya Bağımlılığı alt boyutları ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği alt boyutları arasında anlamlı farklılık olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

Tablo 11. Katılımcıların Sosyal Medyayı Günde Kaç Saat Kullanmakta Olduklarına göre Sosyal Medya Bağımlılığı ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Düzeylerine ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	Medyan	H	p
SMBÖ1 (Meşguliyet)	1 saatten az	88	2,0417	50,891	,000

	2-3 saat	170	2,7500		
	4-6 saat	49	3,4167		
	7 saat ve üzeri	23	2,6667		
SMBÖ1 (Duygu durum)	1 saatten az	88	2,0000	21,984	,000
	2-3 saat	170	2,8000		
	4-6 saat	49	3,0000		
	7 saat ve üzeri	23	2,4000		
SMBÖ1 (Tekrarlama)	1 saatten az	88	1,8000	17,844	,000
	2-3 saat	170	2,2000		
	4-6 saat	49	2,6000		
	7 saat ve üzeri	23	2,4000		
SMBÖ1 (Çatışma)	1 saatten az	88	1,8056	17,035	,001
	2-3 saat	170	2,3333		
	4-6 saat	49	2,7222		
	7 saat ve üzeri	23	2,6111		
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	1 saatten az	88	2,8333	10,856	,003
	2-3 saat	170	3,1667		
	4-6 saat	49	3,0000		
	7 saat ve üzeri	23	3,0000		
BZCSÖ1 (Motivasyon)	1 saatten az	88	3,0000	4,342	,227
	2-3 saat	170	3,1667		
	4-6 saat	49	3,3333		
	7 saat ve üzeri	23	3,0000		

Tablo 11’de Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların günde kaç saat sosyal medya kullanıyor oldukları ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği “motivasyon” alt boyutu ($p=,227$) dışındaki diğer tüm alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunduğu belirlenmiştir ($p<0,05$).

Tablo 12. Katılımcıların Sosyal Medya Uygulamalarından Hangilerini Kullanıyor Olduklarına göre Sosyal Medya Bağımlılığı ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Düzeylerine ilişkin Kruskal-Wallis Test Sonucu

Altboyutlar	Değişken	N	Medyan	H	P
SMBÖ1 (Meşguliyet)	Facebook	33	2,9167	2,745	,601
	Twitter	46	2,6667		
	Instagram	144	2,5833		
	Tiktok	9	2,7500		
	Hepsi	98	2,5833		
SMBÖ1 (Duygudurum)	Facebook	33	3,0000	10,412	,034
	Twitter	46	2,8000		
	Instagram	144	2,6000		
	Tiktok	9	2,8000		
	Hepsi	98	2,2000		
SMBÖ1 (Tekrarlama)	Facebook	33	2,8000	4,498	,343
	Twitter	46	2,2000		
	Instagram	144	2,2000		
	Tiktok	9	2,2000		
	Hepsi	98	2,2000		
SMBÖ1 (Çatışma)	Facebook	33	2,6111	9,617	,047
	Twitter	46	2,6111		
	Instagram	144	2,2222		
	Tiktok	9	2,1111		
	Hepsi	98	2,0833		
BZCSÖ1 (Yetkinlik)	Facebook	33	3,1667	4,153	,386
	Twitter	46	3,0833		
	Instagram	144	2,8333		
	Tiktok	9	3,5000		
	Hepsi	98	3,0000		
BZCSÖ1 (Motivasyon)	Facebook	33	3,0000	2,925	,570

Twitter	46	3,0000
Instagram	144	3,1667
Tiktok	9	3,0000
Hepsi	98	3,1667

Tablo 12’de Kruskal Wallis testi sonuçlarına göre; katılımcıların sosyal medya uygulamalarından hangilerini kullanıyor oldukları bakımından Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği alt boyutları ile Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeğinin “meşguliyet” ve “tekrarlama” alt boyutlarından aldıkları puanlar arasında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Katılımcıların sosyal medya uygulamalarından hangilerini kullanıyor oldukları bakımından Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeği “duygu durum” alt boyutu ($H(3)=10,412;p=,034$) ile “çatışma alt boyutu arasında anlamlı farklılık olduğu ($H(4)=9,617;p=,047$) belirlenmiştir.

Tablo 13. Sosyal Medya Bağımlılığı ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Düzeyleri arasındaki ilişkiye dair Spearman Korelasyon Test Sonucu

Ölçek	N	r	p
SMBÖ	330	,413	,000
BZCSÖ			

Katılımcıların sosyal medya bağımlılığı ölçeğinden aldıkları puanlar ile Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeğinden almış oldukları puanlar arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik yapılan Spearman korelasyon testi sonucuna göre, iki değişken arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü doğrusal ilişki bulunduğu ifade edilebilir ($r=,413$; $p=,000$).

4. TARTIŞMA SONUÇ

Bu araştırmada lise öğrencilerinin boş zaman can sıkıntısı durumlarının sosyal medya bağımlılıkları ile arasındaki ilişki farklı değişkenler açısından ele alınmıştır. Lise öğrencilerinden gönüllü 167 kadın ve 163 erkek toplamda 330 öğrenci çalışmada yer almıştır.

Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre verileri incelendiğinde sosyal medya bağımlılığı alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmezken, boş zaman can sıkıntısı ölçeğinin “motivasyon” alt boyutu ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir. Kadınlarının puanları erkeklerin puanlarından (Sıralar ort.=150,43) anlamlı şekilde daha yüksek olarak belirlenmiştir ($U=11.154,500$, $p=,004$). Selçuk (2019), üniversite öğrencileri ile boş zaman can sıkıntısı ve sosyal medya bağımlılığı üzerinde bir çalışma yürütmüş ve boş zaman can sıkıntısının “motivasyon” alt boyutunda cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık olduğunu gözlemlemiştir.

Katılımcıların öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre boş zaman can sıkıntısı ölçeği alt boyutlarından “Motivasyon” alt boyutunda aldıkları puanlara göre anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($H(2)=7,744;p=,021$). Kadınların puanlarının (Sıralar ort=180,21), erkeklerin puanlarından (Sıralar ort=150,43) anlamlı şekilde daha yüksek olduğu belirlenmiştir ($U=11.154,500;p=,004$).

Sosyal Medya Bağımlılığı ölçeği “çatışma” ve “meşguliyet” alt boyutları ile katılımcıların ailelerinin gelir düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($H(2)=7,468;p=,024$). Kılıçman (2020), üniversite öğrencileri üzerinde sosyal medya bağımlılığı ile ilgili bir çalışma yürütmüş ve bağımlılık ölçeğinin tüm alt boyutları ile aile gelir düzeylerinin aralarında anlamlı farklılık olduğunu tespit etmiştir.

Katılımcıların aile birliktelik durumları ile sosyal medya bağımlılığı ölçeğinin “tekrarlama” alt boyutunda anlamlı farklılık saptanmış olup ailesi bir arada olan katılımcıların puanlarının ($Ortc=2,00$), anne ve babaları birlikte olmayan katılımcıların puanlarından ($Ortc=2,60$) anlamlı şekilde daha düşük olduğu belirlenmiştir ($U=9.882,500$, $p=,004$).

Sosyal medya bağımlılığı ölçeği “duygu durum” alt boyutu ile katılımcıların anne eğitim düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($H(3)=10,215;p=,017$).

Sosyal medya bağımlılığı ölçeği “duygu durum” alt boyutu ile katılımcıların baba eğitim düzeyleri arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($H(3)=8,472;p=,037$).

Katılımcıların kendilerine ayırdıkları boş zaman süreleri ile sosyal medya bağımlılığı ölçeği “meşguliyet” alt boyutu arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür ($H(3)=17,259;p=,001$) . Kılıçman (2020), yaptığı çalışmada katılımcıların kendilerine ayırdıkları boş zaman süreleri ile sosyal medya bağımlılığı ölçeğinin tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğunu belirlemiştir.

Boş zaman can sıkıntısı ölçeği “yetkinlik” alt boyutu ile katılımcıların kendilerine ayırdıkları boş zaman süreleri arasında anlamlı farklılık olduğu ($H(3)=10,568;p=,014$) tespit edilmiştir.

Katılımcıların günde kaç saat sosyal medya kullanıyor oldukları ile boş zaman can sıkıntısı ölçeği “motivasyon” alt boyutu ($p=,227$) dışındaki diğer tüm alt boyutlarda anlamlı farklılık bulunduğu belirlenmiştir ($p<0,05$). Kılıçman (2020), yaptığı çalışmada katılımcıların günde kaç saat sosyal medya kullanıyor oldukları ile sosyal medya bağımlılığı ölçeğinin tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğunu belirlemiştir.

Katılımcıların sosyal medya uygulamalarından hangilerini kullanıyor oldukları bakımından sosyal medya bağımlılığı ölçeği “duygu durum” alt boyutu ($H(3)=10,412;p=,034$) ile “çatışma alt boyutu arasında anlamlı farklılık olduğu ($H(4)=9,617;p=,047$) belirlenmiştir. Kılıçman (2020), yaptığı çalışmada katılımcıların kullandıkları sosyal medya uygulamaları ile sosyal medya bağımlılığı ölçeğinin tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık olduğunu tespit etmiştir.

Bu çalışmada katılımcıların boş zaman can sıkıntısı düzeyleri ile sosyal medya bağımlılıkları arasında orta düzeyde ve pozitif yönlü doğrusal bir ilişki bulunduğu ifade edilebilir. ($r=,413; p=,000$).

Bireyin boş zamanlarını verimli, doğru ve eğlenceli bir biçimde değerlendirememesi onu doğrudan günümüz teknolojisinin içine çekmekte ve bu döngü her seferinde büyüyerek kişinin hayatında yer almaya başladığında artık bireyin ne yazık ki sosyal medyaya, uygulamalara ve internete bağımlı olduğunu görmekteyiz. Her geçen gün daha fazla kişiyi içine çekmekte olan bu sistem özellikle geliştikçe ve daha büyük kitlelere hitap ettikçe daha cazip olmaktadır. Bu sebeple özellikle ergen bireylerin boş zamanlarını verimli, eğlenceli yani faydalı faaliyetler ile geçiriyor olmaları gerekmektedir ki herhangi bir bağımlılık durumu ile karşılaşılmasın.

5. KAYNAKÇA

- Alpar, R. (2014). *Uygulamalı İstatistik ve Geçerlilik-Güvenirlik: SPSS' de Çözümleme Adımları İle Birlikte*, 3. Baskı, Detay Yayıncılık, Ankara.
- Aytaç, Ö. (2002). Boş zaman üzerine kuramsal yaklaşımlar. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12 (1), 231-260.
- Baştürk, R. (2011). *Bütün yönleriyle SPSS örnekli nonparametrik istatistiksel yöntemler*. Anı Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K., E., Akgün, E., Ö., Karadeniz, Ş., Demirci, F. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi. Coşkun Y. (2007). Ortaöğretim Öğrencilerinin Umutsuzluk Durumları ve Aile İşlevselliği İlişkisinin Bazı Değişkenlere göre İncelenmesi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 26(26): 11-26.
- Çiftçi, H. (2018). *Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Medya Bağımlılığı* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Harran Üniversitesi, Şanlıurfa.
- Demirel, M. (2017). University students' opinions of the meaning of leisure and their perceived freedom in leisure. *Journal of Human Sciences*, 14(1), 796-802.

- Er, Y. , Çuhadar, A. , Demirel, M. (2020). Investigation of Leisure Management Skills and Leisure Boredom in University Students in Terms of Different Variables, *International Journal of Applied Exercise Physiology*, VOL. 9 (6).
- Er, Y. , Çuhadar, A. , Demirel, M. , Serdar, E. (2020). Ergenlerde Akıllı Telefon Bağımlılığı ve Gelecek Beklentisi İlişkisinin İncelenmesi, *Uluslararası Toplum Araştırma Dergisi* (s.15 (24), 2528-2544)
- Işık, U. Topbaş, H. (2015). Facebook ve bağımlılık: medya bağımlılığı araştırması. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 38, 319-336.
- Kılbaş, Ş: Rekreasyon. Boş Zaman Değerlendirme, 1.Baskı, *Anaca*, s. 23, Adana, 2001.
- Kılıçman, İ. (2020) . *Rekreasyon Farkındalığı Ve Sosyal Medya Bağımlılığının Yaşam Doyumu Üzerine Etkilerinin İncelenmesi: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Karaman.
- Kızar O. ve Genç, H. (2019) Engelli bireylerin eğitiminde oyun ve aktivitenin önemi (Bölüm 3). (S. Düz, M. İklim, K. Kurak Ed.) *Spor bilimleri alanında araştırma ve değerlendirmeler içinde* (s.35-55). Ankara: Gece Akademi.
- Lorcu, F. (2015). "*Örneklerle veri analizi SPSS uygulamalı.*" Ankara: Detay Yayıncılık 1 (2015).
- Mangır, M. (2021). *Lise Öğrencilerinin Sosyal Medya Bağımlılığı Ve Aile Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Murathan, T., Türker, A. ve Murathan, F. (2019). Investigation of University Students Attitudes toward Leisure Time Activities (Ardahan University Sample). *Turkish Journal of Sport and Exercise*. 21 (2): 162-169.
- Orhunbilge, N. (2000), *Örnekleme Yöntemleri ve İstatistik Testleri*, Avcıol Basım Yayın, 2.Baskı, İstanbul.
- Park, N. ve Lee, H. (2012). *Social implications of smartphone use: Korean college students' smartphone use and psychological well-being*. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 15(9), 491-497. doi:10.1089/cyber.2011.0580
- Selçuk, O. C. (2019). *İnternet Bağımlılığı İçin Risk Faktörleri: Öz Düzenleme Yetersizliği Ve Boş Zaman Can Sıkıntısı* (Yayımlanmış yüksek lisans tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.
- Soylu, Y. & Siyez, D. G.,(2014). Boş Zaman Can Sıkıntısı Ölçeği'nin Türkçe'ye Uyarlanması. *Ege Eğitim Dergisi*, 15(1), 80-95
- Svendsen, L. *A Philosophy of Boredom*, Reaktion Books, p, 234, London,2004.
- Torkildsen, G. (1992). *Leisure and Recreation Management*. London: E&FN Spon.
- Tutgun-Ünal, A. (2015), *Sosyal Medya Bağımlılığı: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, Doktora Tezi*. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Ana Bilim Dalı
- Türker, A. Murathan, T. (2019). Beden Eğitimi Ve Spor Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin Akıllı Telefon Bağımlılıklarının İncelenmesi, *Social Mentality And Researcher Thinkers Journal*
- Young, K. S. (1996). *Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder*. *Cyber Psychology and Behavior*, 1(3), 240-24